

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Instytucje w epoce Starego Testamentu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Teologia Specjalność Teologia biblijna i praktyczna Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 12TEOTBPS.54S.10463.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Janusz Nawrot	
Prowadzący zajęcia	Janusz Nawrot, Paweł Podeszwa	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 20, Zaliczenie z oceną - Ćwiczenia: 6, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie z Biblią jako dziełem historycznym i świadkiem przeszłości Izraela – szkicowa konfrontacja Biblii z archeologią
C2	prezentacja głównych instytucji życia społecznego w krajach pozabiblijnych mających wpływ na powstanie i rozwój instytucji starożytnego Izraela (Mezopotamia, Egipt, Azja mniejsza)
C3	ukazanie instytucji rodzinnych (struktura rodziny, małżeństwo, sytuacja kobiet i wdów, dzieci, sukcesja i dziedziczenie, śmierć i rytuały pogrzebowe); cywilnych (typy społeczeństwa: ludzie wolni, prostaczkowie, bogaci i biedni, rezydenci, zarobkujący, rzemieślnicy, kupcy, niewolnicy);
C4	charakterystyka instytucji politycznych (sędziowie, monarchia, urząd króla, pałac królewski, ministrowie, administracja królewska, finanse i prac publiczne, prawo, ekonomia, miary i wagi, kalendarz)
C5	odkrywanie instytucji militarnych (wojska izraelskie, twierdze, uzbrojenie, wojny święte)
C6	zilustrowanie instytucji religijnych (sanktuaria, świątynia jerozolimska, centralizacja kultu, funkcje kapłańskie, lewici, kapłaństwo przedwygnaniowe i powygnaniowe, ołtarz, ofiary, czasy święte, szabat, święta wczesnego Izraela i czasy późniejsze) zawartych w różnych opisach Starego Testamentu

Wymagania wstępne

minimalna znajomość politycznej historii Izraela pozwalająca prawidłowo umieścić główne instytucje społeczności izraelskiej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	potrafi skonfrontować zapisy biblijne z danymi archeologicznymi i zabytkami literatury starożytnej	TEO_K5_W01	Kolokwium ustne
W2	zna najważniejsze instytucje życia społecznego i religijnego starożytnego Wschodu	TEO_K5_W01, TEO_K5_W15	Wypowiedź ustna
W3	posiada znajomość najważniejszych instytucji kierujących obszarami życia rodzinnego i cywilnego w społeczności izraelskiej czasów starożytnych	TEO_K5_W01, TEO_K5_W05, TEO_K5_W15	Kolokwium pisemne
W4	orientuje się w obszarze działania instytucji politycznych w świetle zapisów biblijnych	TEO_K5_W01, TEO_K5_W05, TEO_K5_W15	Test
W5	rozeznaje instytucje militarne łącząc je z konkretnymi faktami historycznymi	TEO_K5_W01, TEO_K5_W05, TEO_K5_W15	Kolokwium ustne
W6	opanowuje wiedzę o instytucjach religijnych na przestrzeni dziejów Izraela do czasów Jezusa Chrystusa	TEO_K5_W01, TEO_K5_W05, TEO_K5_W15	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi skonfrontować zapisy biblijne z danymi archeologicznymi i zabytkami literatury starożytnej	TEO_K5_U01, TEO_K5_U03, TEO_K5_U06	Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi wskazać najważniejsze instytucje życia społecznego i religijnego starożytnego Wschodu	TEO_K5_U03, TEO_K5_U06	Wypowiedź ustna
U3	potrafi wskazać najważniejsze instytucje kierujące obszarami życia rodzinnego i cywilnego w społeczności izraelskiej czasów starożytnych	TEO_K5_U02, TEO_K5_U04, TEO_K5_U12	Kolokwium pisemne
U4	orientuje się w obszarze działania instytucji politycznych w świetle zapisów biblijnych	TEO_K5_U02, TEO_K5_U04, TEO_K5_U12	Test
U5	potrafi rozeznaczyć instytucje militarne łącząc je z konkretnymi faktami historycznymi	TEO_K5_U02, TEO_K5_U04, TEO_K5_U12	Kolokwium ustne
U6	potrafi dzielić się wiedzą o instytucjach religijnych na przestrzeni dziejów Izraela do czasów Jezusa Chrystusa	TEO_K5_U02, TEO_K5_U04, TEO_K5_U12	Test
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	potrafi skonfrontować zapisy biblijne z danymi archeologicznymi i zabytkami literatury starożytnej	TEO_K5_K05	Test
K2	uświadamia jak najważniejsze instytucje życia społecznego i religijnego starożytnego Wschodu wpłynęły na kształt instytucji starożytnego Izraela	TEO_K5_K05	Wypowiedź ustna
K3	poszerza w dyskusji wiedzę o instytucjach religijnych na przestrzeni dziejów Izraela do czasów Jezusa Chrystusa	TEO_K5_K05, TEO_K5_K07, TEO_K5_K09	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	funkcjonowanie instytucji życia rodzinnego i cywilnego w biblijnym Izraelu	W1, W3, W6, U1, U3, U6, K1, K3	Wykład
2.	działanie instytucji politycznych w społeczności izraelskiej	W1, W4, W5, U1, U4, K1	Wykład
3.	rozwój historyczny głównych instytucji religijnych biblijnego Izraela	W1, W2, W6, U1, U2, U6, K1, K2, K3	Wykład
4.	wyszukanie najważniejszych zabytków archeologicznych i literackich starożytności pozabiblijnej Bliskiego Wschodu	W1, U1, K1, K2	Ćwiczenia
5.	podstawowe zaznajomienie się z życiem społecznym i religijnym krajów ościennych Izraela	W1, W2, U1, U2	Ćwiczenia
6.	krótka charakterystyka instytucji militarnych Izraela czasów starożytnych	W5, U5	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Aktywność podczas wykładu konwersatoryjnego; umiejętność zadawania pytań problemowych, umiejętność analizy wybranych tekstów
Ćwiczenia	umiejętność zadawania pytań problemowych, umiejętność analizy wybranych tekstów, praca w grupach

Literatura

Obowiązkowa

1. Shanks, H., Starożytny Izrael od Abrahama do zburzenia Świątyni Jerozolimskiej przez Rzymian, Warszawa: Vocatio 2009
2. Pr. zb., Sąsiedzi starożytnego Izraela: Amoryci, Asyryjczycy, Babilończycy, Ugaryci, Egipcjanie, Hetyci, Huryci, Aramejczycy, Fenicjanie, Ammonici, Moabici, Edomici, Filistyni, Persowie, Arabowie, Grecy, Warszawa: Vocatio 2021
3. Horn, S.H., Z archeologią przez kraje biblijne, Warszawa: Znaki czasu 2015
4. Krawczyk, R., Instytucje społeczne i religijne starożytnego Izraela, Siedlce: Instytut Historii Akademii Podlaskiej 2008
5. Krawczyk, R., Historia starożytnego Izraela: wybrane zagadnienia, Siedlce: Instytut Historii Akademii Podlaskiej 2008

Dodatkowa

1. Niesiołowski-Spanò, Ł., Mityczne początki miejsc świętych w Starym Testamencie, Warszawa: Dialog 2003
2. Bryk, A., Konstytucjonalizm: Od starożytnego Izraela do liberalnego konstytucjonalizmu amerykańskiego, Kraków: Wydawnictwo UJ 2013, s. 37-74

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	20
Ćwiczenia	6
Czytanie wskazanej literatury	25
Przygotowanie raportu	5
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie do egzaminu	24
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
TEO_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwijania dorobku zawodu mając świadomość złożoności rzeczywistości oraz potrzeby interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów
TEO_K5_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podjęcia własnej, indywidualnej odpowiedzialności za kształt życia społecznego, kultury oraz dziedzictwa chrześcijańskiego
TEO_K5_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu kulturalnym oraz do inspirowania działań na rzecz interesu publicznego
TEO_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej
TEO_K5_U02	Absolwent/ka potrafi przeprowadzać badania w zakresie teologii, obejmujące zwłaszcza analizę tekstów filozoficznych, biblijnych i teologicznych oraz syntezę różnych idei i poglądów, poprawnie dobierać metody i konstruować narzędzia badawcze, opracowywać i prezentować wyniki badań, stanowiące oryginalne rozwiązania złożonych problemów
TEO_K5_U03	Absolwent/ka potrafi zastosować metody badawcze dyscyplin pomocniczych teologii w zakresie ich wykorzystania w badaniach teologicznych wraz z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych
TEO_K5_U04	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować podstawowe źródła teologiczne, także teksty obcojęzyczne
TEO_K5_U06	Absolwent/ka potrafi integrować wiedzę z różnych dyscyplin z dziedziny nauk humanistycznych oraz stosować ją w nietypowych sytuacjach profesjonalnych
TEO_K5_U12	Absolwent/ka potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz wzajemne relacje między zjawiskami społecznymi
TEO_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną teologii, w szczególności w zakresie nauk biblijnych i teologii systematycznej, historii Kościoła, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej
TEO_K5_W05	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółowe kwestie związane z wiedzą z zakresu teologii biblijnej
TEO_K5_W15	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady interpretacji tekstu teologicznego